

ת"פ 17260/07/22 - מדינת ישראל נגד מחמוד דאיה, אחמד דאיה, עבד דאיה

בית המשפט המחוזי בירושלים
ת"פ 17260-07-22 מדינת ישראל נ' דאיה (עציר)
ואח'

בפני	כבוד השופט אלעזר נחלון	מדינת ישראל
הנאשמים	המאשימה	
נגד		
הנאשמים		1. מחמוד דאיה 2. אחמד דאיה 3. עבד דאיה (הדיון בעניינו הסתיים)

גזר דין בעניינו של נאשם 1

א. כללי

1. הנאשמים, אחים, הורשעו במסגרת הסדר טיעון. דינם של נאשמים 2-3 נגזר קודם לכן, והגיעה העת לגזור את דינו של נאשם 1.

ב. רקע תמציתי

2. ביום 23.1.23 הורשע נאשם 1 על פי הודאתו שניתנה במסגרת הסדר טיעון, בעבירות של איומים וחבלה במזיד לפי סעיפים 192 ו-413א לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (שבהן הורשעו גם נאשמים 2-3), וכן בעבירה של סיוע להצתה לפי סעיף 448 רישא בצירוף סעיף 31 לחוק העונשין.

3. על פי עובדות כתב האישום המתוקן שבהן הודו הנאשמים, בעקבות מחלוקת כספית בין נאשם 1 לבין מעסיקו, פנה נאשם 2 אל המעסיק וביקש להיפגש עמו. נאשמים 2-3 הגיעו למפגש שהסתיים ללא הסכמות. לאחר מכן שלח נאשם 2 למעסיק הודעות קוליות שבהן איים עליו כאמור בכתב האישום, בין היתר בהצתת משאיותיו. למחרת הגיעו הנאשמים למקום שבו עמדה משאית של המעסיק, חסמו אותה ויצאו כשהם אוחזים בסכינים ונאשם 1 אוחז גם באלה. הנאשמים דרשו מנהג המשאית לרדת ממנה, נאשם 1 שבר את חלונותיה באמצעות האלה והנאשמים חתכו את הברזנט שעטף את חלקה האחורי של המשאית ואת אחד מצמיגיה, ושברו את השמשה הקדמית שלה ואת דלת הנוסע. מספר שעות לאחר מכן, בשעת לילה מאוחרת, הגיע נאשם 1 עם אחרים למקום שבו חנתה משאית נוספת של המעסיק, המצוי בסמוך למבני מגורים ורפתות. נאשם 1 סייע לאחרים לאחרים להצית בקבוקים שבתוכם דלק ולהשליכם לתוך תא הנוסעים של המשאית ובשל כך המשאית הוצתה. המציתים נמלטו מן המקום, והאש כובתה על ידי אדם המתגורר בסמוך. בשל ההצתה נשרף חלקה הימני קדמי של המשאית ונשבר חלון הנוסע.

4. במסגרת הסדר הטיעון הוסכם כי הנאשמים יודו בעובדות כתב האישום המתוקן ויורשעו בעבירות שיוחסו להם במסגרתו, וכי על נאשם 1 ייגזר עונש של 16 חודשי מאסר בפועל וכן עונש של מאסר על תנאי ופיצוי למעסיק לפי שיקול דעתי.

5. הצדדים עתרו במשותף לפעול בהתאם להסדר הטיעון, תוך שהודגש כי בבסיסו עומד קושי ראיתי.

6. להשלמת התמונה יצוין כי לעניין נאשמים 2-3 הוסכם שיהיה עליהם לרצות עונש של מאסר בפועל בהתאם לימי מעצרם וכן ייגזרו עליהם מאסר על תנאי ופיצוי. ביום 23.1.23 נגזר דינם של נאשמים אלה כך שהוטל עליהם עונש מאסר בפועל כאמור, עונש של מאסר על תנאי וכן פיצוי בסך של 5,000 ₪ כל אחד.

ג. דיון והכרעה

7. כבר נקבע כי בבואו של בית המשפט לגזור את דינו של נאשם במסגרת הסדר טיעון הכולל ענישה קונקרטית מוסכמת או טווח ענישה מוסכם, עליו "לקבוע אם התקיים האיזון הראוי בין אינטרס הציבור לטובת ההנאה שניתנה לנאשם" (ע"פ 1958/98 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד (1) 577, 609 (2002), להלן: עניין פלוני). במסגרת בחינת טובת ההנאה לנאשם יש לבחון "מהי מידת ההקלה שניתנה לו עקב הסדר הטיעון", וזאת על רקע השאלה "מה היה העונש הראוי לנאשם אלמלא הסדר הטיעון", כמו גם על רקע סיכויי הרשעתו ללא ההסדר (שם; ע"פ 3068/10 פלונית נ' מדינת ישראל, פסקאות 39-44 (1.11.2010), להלן: עניין פלונית; ע"פ 2021/17 מצגר נ' מדינת ישראל, פסקאות 12-13 (30.4.2017), להלן: עניין מצגר). במסגרת אינטרס הציבור יש לבחון מכלול של שיקולים, ובין היתר את התועלת שבהייתירות ניהול הליך משפטי מלא; הן מבחינת משאבי התביעה ובית המשפט והן מבחינת החיסכון בעדויות נפגעי עבירה וכדומה; את החשיבות שבהרשעת הנאשם הקונקרטי ללא סיכון שיזוכה (נוכח ההנחה שהודאתו היא הודאת אמת); את החשיבות שבקבלת אחריות הנאשם על מעשיו; ועוד.

8. עם זאת, במקביל לבחינה הנזכרת, כך נקבע, יש ליתן משקל מרכזי לעצם קיומו של הסדר הטיעון, נוכח הסתמכותו של הנאשם הקונקרטי על ההסדר ונוכח האינטרס הציבורי שבהמשך עריכתם של הסדרי טיעון (עניין פלוני, שם; עניין פלונית, שם; עניין מצגר, שם). לפיכך, ככלל יש לכבד הסדרי טיעון שערכה התביעה, ולחרוג מהם רק אם "נוצר יחס בלתי הולם בין ההקלה הניתנת לנאשם לבין אינטרס הציבור" (עניין פלוני, 610). בהתאם, כך נקבע, "לא בנקל ידחה בית המשפט הסדר טיעון שמובא לאישורו" (עניין מצגר, פסקה 11).

9. המחוקק לא הסדיר באופן ממצה את שאלת היחס בין אופן גזירת הדין מקום שבו הושג הסדר טיעון הכולל ענישה מוסכמת או טווח ענישה מוסכם, לבין הוראות הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה הכלולים בחוק העונשין לאחר תיקון 113 (ראו למשל: ע"פ 512/13 פלוני נ' מדינת ישראל (4.12.2013)). עם זאת כבר נקבע כי הוראות אלה משתלבות באופן שבו על בית המשפט לבחון מה היה העונש הראוי לנאשם אילו לא הסדר הטיעון, לרבות באמצעות קביעת מתחם עונש הולם ועונש מתאים (ראו ע"פ 921/17 אבו זעילה נ' מדינת ישראל, פסקה 16 (28.5.2017); ע"פ 1548/18 גיא נ' מדינת ישראל, פסקה 19 (28.11.2018); עניין מצגר, פסקאות 15-16).

10. אציין כי כאשר מדובר בהסדר הנובע מקושי ראיתי, כמו במקרה שכאן, בייחוד כזה הנערך בטרם נשמעו העדויות, הרי שממילא יכולתו של בית המשפט לבקר את שיקול דעת התביעה מוגבלת ביותר. זאת, שכן גם אם קיים פער ממשי בין העונש המתאים לבין העונש המוסכם, בית המשפט אינו יכול לשקלל את סיכויי ההרשעה, שהם נתון חיוני, והוא נדרש למעשה להיסמך בעניין זה על עמדת התביעה (ראו דנ"פ 1187/03 מדינת ישראל נ' פרץ פ"ד נט (6) 281, 303 (2005); עניין מצגר פסקה 20). במצב דברים זה, חשיבותו של קביעת מתחם עונש מתאים מוגבלת לטעמי.

11. על רקע האמור לעיל, איני סבור שהמקרה שכאן הוא מקרה חריג המצדיק שלא לכבד את הסדר הטיעון שאליו הגיעו הצדדים, אשר גם כולל עונש מאסר בפועל למשך תקופה לא מבוטלת.

12. מכל מקום, מבחינת העונש המתאים למעשי הנאשם ללא הקושי הראייתי הנזכר, ראוי לציין את השיקולים הבאים, לקולא ולחומרא:

א. המעשים שבהם הורשע הנאשם פגעו בערכים חברתיים שונים, וביניהם חיי אדם, שלמות גופו, שלמות הרכוש, וכן הסדר הציבורי ותחושת הביטחון האישי. מידת הפגיעה אינה מבוטלת, מה גם שיש לראות בחבלה לרכוש ובהצתה משום מימוש חלקי של האיומים, באופן המעצים את הפגיעה בשלומו הנפשי של המעסיק.

ב. מבחינת נסיבות ביצוע העבירות, הרי שהעבירות של חבלה במזיד ושל הסיוע להצתה בוצעו לאחר תכנון. יש משקל לחומרה גם בכך שבאירוע החבלה במשאית היה מעורב הנהג, שהנאשמים כפו עליו לרדת ממנה. המעשים גרמו נזק למשאיות המעסיק, ומעשה ההצתה היה עלול לגרום נזקים משמעותיים במיוחד הן למשאית והן לסביבתה הכוללת בתי מגורים ורפתות (ראו ע"פ 4743/22 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 14 (17.8.2022)).

ג. חרף האמור, נראה כי העונש שעליו הוסכם מצוי בתוך מתחם הענישה, בייחוד נוכח העובדה שהעבירה הנוספת שבה הורשע הנאשם הייתה סיוע להצתה ולא ביצוע הצתה (לענישה במקרים של הצתת רכב ראו למשל: ע"פ 1846/13 עמאש נ' מדינת ישראל (1.12.2013); ע"פ 907/14 רחמים נ' מדינת ישראל (18.11.2014); ע"פ 4761/15 ג'ורבאן נ' מדינת ישראל (23.11.2015); ע"פ 6418/21 סלהוב נ' מדינת ישראל (16.1.2022); ע"פ 783/22 אורלוב נ' מדינת ישראל (15.5.2022); ע"פ 559/22 מדינת ישראל נ' יחיא (14.3.2022); ע"פ 4052/15 חיימוב נ' מדינת ישראל (10.12.2015); ע"פ 8435/17 נפתלי נ' מדינת ישראל (7.4.2019); ע"פ 1997/20 מור נ' מדינת ישראל (4.8.21)).

ד. יש משקל לעברו הפלילי של נאשם 1, הכולל שש הרשעות שבעטין הוא ריצה עונשי מאסר בפועל לתקופות לא מבוטלות, אך יש משקל ממשי לכך שהרשעתו האחרונה הייתה בשנת 2014 בגין עבירה משנת 2013.

ה. יש לטעמי משקל רב לכך שהנאשם לקח אחריות על מעשיו (גם לולא היה קיים הקושי הראייתי הנזכר). בהקשר זה יש לציין את בקשתו של הנאשם לדחות את מועד גזר הדין כדי לאפשר לו להשלים תהליך טיפולי שעבר במסגרת מעצרו, המעידה אף היא על כיוון חיובי שאליו הוא מבקש לפנות.

13. נוכח מכלול האמור לעיל סבורני כי יש לאשר את ההסדר, ולגזור על נאשם 1 את העונשים שלהלן:

א. מאסר בפועל של 16 חודשים, שיימנו החל מיום מעצרו בגין ההליך שכאן.

ב. מאסר על-תנאי לתקופה של 10 חודשים למשך שלוש שנים ממועד שחרורו. התנאי הוא שהנאשם יעבור עבירת איומים או חבלה במזיד או הצתה (לרבות סיוע או שידול להצתה) או עבירת אלימות מסוג פשע.

ג. מאסר על תנאי לתקופה של 5 חודשים למשך שנתיים ממועד שחרורו. התנאי הוא שהנאשם יעבור עבירת אלימות מסוג עוון.

ד. בשים לב לנזק המשוער שנגרם למעסיק, ומנגד לכך שנטען כי בין הצדדים הושגו הסכמות, יפצה הנאשם את המעסיק בסך של 7,000 ₪. הפיצוי ישולם ב-10 תשלומים חודשיים שווים, החל מ-60 יום לאחר שחרורו של הנאשם ממאסרו, ובכל 1 בחודש שלאחר מכן. לא ישלם הנאשם את אחד התשלומים שהוטל עליו במלואו ובמועדו, יעמוד לפירעון מיידי מלוא סכום הפיצוי בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כדין מהיום ועד למועד התשלום בפועל.

14. יש לקוות כי לאחר שחרורו ממאסר יסלול לעצמו הנאשם דרך חדשה, לטובתו ולטובת כלל הציבור.

15. ניתן לערער על פסק הדין בתוך 45 ימים.

ניתן היום, ה' ניסן תשפ"ג, 27 מרץ 2023, במעמד הצדדים.